

Основні нормативні документи НБУ, прийняті протягом квітня 2025 року

Назва Постанови/документу	№	Дата прийняття	Сутність	Мета/вплив на БСУ
Про затвердження Змін до Положення про визначення пов'язаних із кредитною спілкою осіб	41	01.04.2025	Зміни було внесено до розділу I (стосовно посилань на законодавство), розділу II (зміни до п 4 та 9), розділу III (викладено в новій редакції п 12 щодо визначення пов'язаних з кредитною спілкою осіб, розділу IV (доповнено новими пунктами що, стосуються визначення НБУ в процесі нагляду осіб, пов'язаних з кредитною спілкою)	Приведення нормативного акта у відповідність до законодавства України
Про затвердження Змін до Інструкції з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні	42	03.04.2025	<p>Було внесено зміни до Інструкції, затвердженої постановою НБУ № 29 від 31.03.2017 Змінами, передбачено:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) доповнити визначення терміну “перевезення цінностей”, що дасть змогу банкам та СІТ-компаніям здійснювати перевезення валютних цінностей між підрозділами АТ “Укрпошта” для доставки пенсій та виконання соціальних програм; 2) встановлено вимоги до умов розвантаження цінностей з оперативного автотранспорту, якщо немає боксу інкасації або якщо автотранспорт не може розміститися в ньому. 3) уточнено, що керівник банку (юрособи) самостійно визначає необхідні охоронні заходи та спосіб доставки у разі перевезення розмінних і обігових монет та нумізматичної продукції в обсягах до 20 мінімальних заробітних плат включно (раніше було - до 10 мінімальних заробітних плат включно); 4) уточнено, що договір на перевезення цінностей, крім основних та додаткових умов, має містити вимоги щодо: <ul style="list-style-type: none"> • способу ідентифікації особи інкасатора, який отримує цінності; • повноваження інкасатора для здійснення цієї операції; • порядку приймання (здавання) цінностей інкасаторами власного підрозділу інкасації банку або іншого банку (юридичної особи), включаючи наявність пошкоджених упаковок з цінностями; • визначення документів, що використовуються під час перевезення цінностей; • урегулювання інших питань, пов'язаних з організацією та здійсненням перевезення цінностей. <p>Також є окремі зміни, зокрема щодо права банку (юрособи) використовувати під час проведення інкасації примірники супровідного касового ордеру до сумки з цінностями, що роздруковуються у формі чека з мобільного терміналу, які набирають чинності з 1 червня 2025 року.</p>	Вдосконалення організації перевезення цінностей банків в Україні

Про затвердження Положення про визначення банками України мінімального розміру експозицій, зважених за кредитним ризиком	43	03.04.2025	<p>НБУ оновив вимоги щодо розрахунку банками мінімального розміру експозицій, зважених за кредитним ризиком. Розмір експозицій, зважених за кредитним ризиком, відображає неочікувані втрати (збитки) від кредитного ризику за активними банківськими операціями, які мають покриватися капіталом.</p> <p>Запроваджені вимоги передбачають:</p> <ul style="list-style-type: none"> розширення переліку експозицій, для яких ваги ризику визначаються із застосуванням кредитних рейтингів; застосування знижених ваг ризику для експозицій малого та середнього бізнесу, а також для експозицій, забезпечених житловою нерухомістю; розширення переліку прийнятних інструментів пом'якшення кредитного ризику та надавачів таких інструментів. <p>Запровадження оновлених вимог буде поетапним, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> до 01 березня 2026 року банки здійснюватимуть розробку / доопрацювання внутрішніх положень щодо визначення мінімального розміру експозицій, зважених за кредитним ризиком; з 01 березня до 01 серпня 2026 року – проведуть тестові розрахунки; із 01 серпня 2026 року – перейдуть на оновлений розрахунок вимог до достатності капіталу для покриття кредитного ризику шляхом зважування експозицій за новим підходом. 	Наближення нормативно-правових актів НБУ у сфері банківського регулювання до стандартів ЄС. Забезпечення більш чутливої оцінки неочікуваних втрат (збитків) від кредитного ризику за активними банківськими операціями, що сприятиме підвищенню фінансової стійкості банків.
Про затвердження Змін до Положення про організацію та проведення інспекційних перевірок	44	03.04.2025	Зміни були внесені в Положення, затверджене Постановою Правління НБУ №276 від 17.07.2001. Вони стосувались: складу інспекційної групи, організації планової перевірки, порядку повідомлення про позапланову перевірку, порядку проведення перевірки та порядку оформлення її результатів, а також - порядку дій у випадку перешкоджання перевірці.	Вдосконалення порядку проведення НБУ інспекційних перевірок

<p>Про затвердження Змін до Положення про застосування Національним банком України заходів впливу</p>	<p>45</p>	<p>03.04.2025</p>	<p>Зміни було внесено до Положення, затвердженого постановою Правління НБУ № 346 від 17.08.2012</p> <p>Зокрема, врегульовано питання застосування НБУ заходів впливу до банків у разі порушення вимог, установлених законодавством, щодо здійснення розрахунків при проведенні державних лотерей / організації та проведенні азартних ігор.</p> <p>Крім цього, Положення доповнено нормами, відповідно до яких банк/філія іноземного банку або інша особа, яка є об'єктом перевірки Нацбанку, для ознайомлення з матеріалами адміністративного провадження подає письмовий запит про доступ до матеріалів адміністративного провадження структурному підрозділу Нацбанку, який ініціював (супроводжує) адміністративне провадження.</p> <p>Нацбанк розглядає запит про доступ до матеріалів адміністративного провадження невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня після дня його надходження, а за наявності обґрунтованих причин - не пізніше 3 робочих днів із дня його надходження.</p> <p>Також встановлено, що днем доведення письмової вимоги за результатами нагляду в сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду за дотриманням вимог санкційного законодавства до відома банку / філії іноземного банку є день:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) надсилання банку / філії іноземного банку письмової вимоги, зафіксований системою електронної пошти (у разі надсилання письмової вимоги електронною поштою); 2) надсилання письмової вимоги банку / філії іноземного банку, зазначений на розрахунковому документі оператора поштового зв'язку (у разі надсилання письмової вимоги рекомендованим поштовим відправленням); 3) вручення письмової вимоги, зазначений представником банку / філії іноземного банку на другому примірнику письмової вимоги в паперовій формі (у разі вручення письмової вимоги під підпис представнику). 	<p>Вдосконалення порядку застосування НБУ заходів впливу</p>
<p>Про здійснення Національним банком України операцій з підкріплення кас банків готівковою іноземною валютою та визнання такими, що втратили чинність, деяких нормативно-правових актів</p>	<p>46</p>	<p>05.04.2025</p>	<p>Постановою унормовано процес здійснення НБУ операцій підкріплення кас банків готівковою</p> <p>Крім того, було визнано такими, що втратили чинність:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) постанову Правління Національного банку України від 19 березня 2020 року № 35 “Про здійснення Національним банком України операцій з підкріплення кас банків готівковою іноземною валютою”; 2) постанову Правління Національного банку України від 24 березня 2020 року № 38 “Про внесення зміни до постанови Правління Національного банку України від 19 березня 2020 року № 35”. 	<p>Встановлення порядку підкріплення кас банків готівковою іноземною валютою для підтримки фінансової системи України</p>

Лист	№ 55-0017/2 8181	11.04.2025	Лист стосувався оновлення документів, що підтверджують повноваження осіб банку за генеральним кредитним договором з НБУ після затвердження річної фінансової звітності за 2024 рік	Забезпечення актуальності переліку уповноважених осіб
Про внесення зміни до рішення Правління Національного банку України від 23 листопада 2017 року № 752-рш	129-рш	11.04.2025	<p>НБУ актуалізував перелік бенчмарк-облігацій внутрішньої державної позики, за рахунок яких банки мають змогу покривати частину обсягу обов'язкових резервів (далі – бенчмарк-ОВДП). Так, з 12 квітня 2025 року:</p> <ul style="list-style-type: none"> з переліку бенчмарк-ОВДП виключено ОВДП з ідентифікаційним номером (ISIN) UA4000227185 з огляду на його планове погашення 02 квітня 2025 року в повному обсязі; натомість до переліку бенчмарк-ОВДП буде додано ОВДП з ISIN UA4000234934, перше розміщення якого Міністерство фінансів України здійснило 01 квітня 2025 року. 	Підтримання активності банків на аукціонах Міністерства фінансів України із розміщення ОВДП, що важливо для забезпечення фінансування державного бюджету виключно на беземісійній основі.

<p>Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року №22</p>	<p>47</p>	<p>12.04.2025</p>	<p>Зміни було внесено до Постанови НБУ «Про особливості регулювання ліквідності банків у період дії воєнного стану».</p> <p>Новою редакцією п. 2 постанови визначено, що НБУ розробляє графіки проведення тендерів з підтримання ліквідності банків, з розміщення депозитних сертифікатів Національного банку на період між засіданнями Комітету з монетарної політики Національного банку і після розгляду Комітетом та затвердження посадовою особою, яка згідно з наказом Національного банку про розподіл функціональних обов'язків здійснює загальне керівництво та контролює діяльність підрозділів, пов'язану з регулюванням грошово-кредитного ринку, за допомогою засобів системи електронної пошти Національного банку доводить їх зміст до відома банків з одночасним розміщенням цієї інформації на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку. До графіків проведення тендерів з підтримання ліквідності банків, з розміщення депозитних сертифікатів Національного банку за потреби можуть уноситися зміни, а також оголошуватися позачергові тендери, про що Національний банк за допомогою засобів системи електронної пошти Національного банку повідомляє банки з одночасним розміщенням цієї інформації на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.</p> <p>Рішення щодо проведення тендерів з підтримання ліквідності банків, розміщення депозитних сертифікатів НБУ приймає посадова особа, яка згідно з наказом Національного банку про розподіл функціональних обов'язків здійснює загальне керівництво та контролює діяльність підрозділів, пов'язану з регулюванням грошово-кредитного ринку.</p>	<p>Вдосконалення нормативно-правового акта НБУ про особливості регулювання ліквідності банків у період дії воєнного стан</p>
<p>Про затвердження Змін до тарифів на послуги (операції), що надаються (здійснюються) Національним банком України в окремих сферах його діяльності</p>	<p>48</p>	<p>14.04.2025</p>	<p>Зміни було внесено до :</p> <p>1) Тарифів на організаційні послуги та інші види послуг (операцій), що надаються (здійснюються) Національним банком України, затверджених постановою Правління НБУ від 12 серпня 2003 року № 333;</p> <p>2) Тарифів на послуги, що надаються засвідчувальним центром та акредитованим центром сертифікації ключів Національного банку України, затверджених постановою Правління НБУ від 12 серпня 2003 року № 333</p>	<p>Актуалізація переліку послуг (операцій), що надаються (здійснюються) НБУ в деяких сферах його діяльності, перегляду та встановлення тарифів на послуги.</p>

Про затвердження Правил опису схеми виконання платіжних операцій	49	17.04.2025	<p>НБУ встановив вимоги до надавачів фінансових платіжних послуг та операторів платіжних систем щодо опису схем виконання платіжних операцій, які знайшли своє відображення у Правилах опису схеми виконання платіжних операцій.</p> <p>Правила – це новий документ, який зобов’язує учасників платіжного ринку описати схеми виконання платіжних операцій та затвердити їх внутрішніми документами.</p> <p>у Правилах, зокрема, передбачено:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вимоги до графічного зображення та опису схеми виконання платіжних операцій, яку надавач фінансових платіжних послуг застосовуватиме для виконання платіжних операцій; • необхідність розроблення надавачем фінансових платіжних послуг та оператором платіжних систем схеми виконання нових платіжних операцій до початку здійснення платіжних операцій за ними; • затвердження схеми виконання платіжних операцій відповідно до внутрішніх документів надавача фінансових платіжних послуг / оператора платіжних систем (погодження з Національним банком не потребується). 	Підвищення рівня прозорості здійснення платіжних операцій та посилення захисту прав користувачів платіжних послуг
Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Правління Національного банку України від 29 грудня 2020 року №769-рш	136-рш	17.04.2025	Було визнане таким, що втратило чинність, рішення Правління НБУ від 29 грудня 2020 року № 769-рш «Про затвердження Стратегії валютних інтервенцій Національного банку України»	Впорядкування розпорядчих актів НБУ з питань монетарної політики

<p>Про застосування заходу впливу у вигляді відкликання ліцензії на діяльність фінансової компанії з правом здійснення діяльності з надання фінансових послуг – факторинг, надання коштів та банківських металів у кредит до ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ДИМЕТРА ФІНАНС» (код за ЄДРПОУ 43101308) за порушення законодавства України у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення"</p>	<p>№ 21/438 -рк</p>	<p>28.04.2025</p>	<p>НБУ відкликав ліцензію к ТОВ «Диметра Фінанс». Йдеться про припинення права на надання послуг з факторингу, кредитування коштами та банківськими металами. Причина — систематичні порушення законодавства у сфері ПВК/ФТ (протидії відмиванню доходів, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення). Упродовж останніх двох років НБУ вже двічі застосовував до компанії штрафні санкції за порушення норм фінансового моніторингу.</p>	<p>Забезпечення дотримання законодавства в сфері фінансового моніторингу</p>
--	-----------------------------	-------------------	---	--